

Universitätsbibliothek Paderborn

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Opera Omnia Ascetica

Aucta Duobus Opusculis De Effectibus, Fructu, Et Applicatione Sanctissimi
Missæ Sacrificii, Et De Sublimitate Perfectionis Religiosæ. Catalogum
Tractatum Asceticorum Omnium Vicina Post Dedicacionem Pagina
Indicabit

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Tractatus De Gratia Delectante Et
Vincente

Druzbicki, Kaspar

Ingolstadii, 1732

VD18 90066359

Caput VIII. Quâ ratione fiat ut Gratia Divinæ delectationes in animo,
ablegatis tristitiis experiamur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45367

vult carere supernaturalis vivendi professio, sed tantum ista sibi subordinari, & in tantum usurpari, in quantum ipsius profectibus utile est, imperat. Neque amplius severiusve est supernaturalis vitæ in Naturalem Dominium, quod dum passim ignoratur, passim etiam maximo multorum detrimento secus quàm deberet, de Vita Spirituali & supernaturali judicatur: & cruditas quædam crudelitasque in naturam Deo affingitur. Quædè re quia satis copiosè alibi dixi: nunc me ad Gratiam Delectantem revoco, eamque, ut jam sæpius dixi, ideò divinitùs hominibus affundè assero, ut tristis Spiritus, ab animis eorum, dum in Dei servitio occupantur, quam longissimè arceatur: quod quibus viis & modis Gratia exequatur, sequenti capite, quoniam hoc longius extrevit, indicabo.

CAPUT VIII.

Qua ratione fiat ut Gratia Divina Delectationes in animo, ablegatis Tristitiis experiamur?

25. **A**D hoc pertractandum, evocat me, tum præcedenti Capite inchoata materies, tum quotidiana multorum Spiritualem vitam viventium, supernaturalemque perfectionem inquirentium confessio, ne dicam querela. Fatentur enim passim multi, se in Vitæ Spirituales consecratione, molestiæ multum, pugnae & luctæ interioris multum, sollicitudinis etiam timorisque, quin & tristitiæ multum perpetuò exhaurire: delectationes verò & suavitates & gustus, & delicias unctionesque Spiritùs, quamvis tantopere

decantatas, & scilicet in hoc Vitæ genere etiam
 usitatas, minime degustare aut experiri. Quâ
 de causâ, libet nunc causas indagare sterilitatis
 hujus: sic enim fiet ut facile advertamus, quibus
 modis Delectationes Gratiarum Divinarum in ani-
 mum vel ipsæ descendant, vel derivandæ sint. Et
 primum quidem illud adnoto: Cavendum esse
 hic ne quis aliter de Gratiâ delectante sentiat,
 quam opus est, ne videlicet ita prorsus delecta-
 tiones Spiritus sensu metiatur, prout delectatio-
 nes carnis, vel palato, vel tactu, vel odoratu,
 vel alio quopiam sentiendi organo. Qui ita affe-
 ctus est, errat & carnem sapit. Gratiæ Divinæ
 Delectatio, Voluptas ex Gratia procedens, nec
 sapor, nec odor, nec color, nec quid tale est,
 sed est sapor mentis, natus in eâ ex Veritate &
 Charitate. Tunc anima delectatur Gratiâ super-
 naturali, quando amat, quando sectatur, quando
 obtinet, Veritatem, charitatem, Justitiam, Chri-
 stum, Deum, quidquid circa horum amorem &
 quæstionem patiatur, quidquid perferat mole-
 stia (perferre autem necessario cogitur ob luctam
 carnis, ad suas miseras delectationes perpetuo
 mentem revocare conantis) dummodò nihilo-
 minus, in quærendo, in amando perseveret: de-
 lectatur, voluptuatur, fruitur, gaudet, lætatur.
 Quâ in re, experientiam potius quàm verba alle-
 gata, malum, exemplum tamen afferre non gra-
 vabor. Paulus Apostolus de semetipso & de suis
 similibus sic ait. *Quis nos separabit à Charitate Chri-
 sti. Tribulatio? an gladius? an fames? an perse-
 cutio? &c.* ex his verbis intueor, ego, Paulum
 septum undique infinitis periculis: nihilominus
 in istis omnibus immotum & quietum. Si quie-

Rom. 8. 15.

tus

112
 xi
 usca
 I
 V

tus est Paulus in tantis discriminibus & pugnis certe delectatur: quies enim mentis est Delectatio, ut supra docui, at unde in Paulo quies ista & delectatio, nisi à Charitate Christi, à quâ quies non separatur, ideò quiescit, & quia quiescit delectatur. Igitur adhærere & non separari à Charitate, est frui delectatione & pace.

27.

Ex his quæ prædixi, confectum habemus quod quærimus: nempe quâ fiat ut delectationibus Spiritualis Gratia in vitâ Spirituali careamus, & quibus viis Gratia istius delectationes ad nos derivare possimus? Etenim illud primum ideò toleramus, quia à Charitate Christi, à dilectione justitiæ, ab amore veritatis & recti discedimus. Illud verò alterum assequimur si mordicus ambabus ut ajunt manibus, Recto, Justo, Verò, Honesto, Christo, adhærescere voluerimus. Id jam ex Pauli Apostoli exemplo patere nobis potuit: necesse tamen est uberius hoc utrumque declarare. Ac imprimis occurrit mihi ad rem profus meam loquens S. Anselmus Epist. 7. ubi scribit. (*Amice mi & frater dilectissime totis viribus Quietem mentis studeas, sine quâ, nulli licet callidius hostis insidias circumspicere vel semitas virtutum augustissimas prospicere. Ad hanc vero (Quietem mentis) Monachus, qui in Monasterio conversatur, pertinere nullatenus valet, sine Constantiâ & Mansuetudine (quæ Mansuetudo indissolubilis comes est patientiæ) & nisi Monasterii sui instituta (quæ divinis non prohibentur mandatis) etsi rationem eorum non providerit, ut religiosa studuerit observare.*) Hæc Anselmus, quibus quidem verbis luculenter Sanctus Doctor & necessitatem quietis internæ (quæ idem est quod Delectatio) & modum ejus

acqui-

acquirendæ describit, eumque non alium quam perseverantem patientemque in rebus adversis tolerantiam, & omnium Instituti sui præscriptionum exactam observationem.

Non est autem existimandus Sanctissimus hic Pater, sine magno Spiritûs S. lumine utrumque hoc ad pacem mentis comparandam, medium præscripsisse. Nam quantum ad primum attinet certum sine patientiâ pacem non haberi, sic enim Patientia ad pacem, ut humiliatio ducit ad humilitatem: fundamentum verò ejus doctrinæ est in ipsâ Naturâ tam Vitæ Spiritualis, quàm nostrâ, qui illam exercemus, defixum. Nos enim ita à primis vitæ nostræ exordiis vulgo vivimus, ut semper sensibus grata appetamus indulgeamusque, horreamus autem ea quæ sunt sensibus inimica: deinde vero initio vitæ, nulla profus alia bona quàm ea, quæ sensibus subiecta sunt, æstimare cognoscere & inquirere adsuæscimus: Accedit quod Passionum effrenatam licentiam non agnoscimus initio, sed priùs illis plerumque omnia frena permittimus, quam illarum impotentiam sentire agnoscereque incipimus: unde fit ut tali vivendi rationi passionatæ, sensuali, animali, terrenæ, infueti: si quando ad saniora, ad rationalia, ad Christiana & supernaturalia Consilia præceptaque nos revocare volumus, difficultatem, luctam, rebellionem præsumptæ consuetudinis experiamur. Difficulus enim & cum molestiâ gravi ex animo deponitur, quod diu & cum delectatione animo impressum est. Bella igitur opus est ut perferamus interna, quando à carnali ad Spiritualem vitam nos transferimus: & quia bella, necesse est & subire

28.

1112

xi

1502

I

V

subire pericula, sæpe etiam vulnera, quocirca non potest etiam in tali passu deesse patienti materia: quod si suppetit patiendi materia: utique non debet abesse cum Mansuetudine, patientia. Nam si hæc defuerit, Victoria penes hostem erit, supernaturalis deferetur vita, & ad sensum lem pristinam regressio fiet, ut canis ad vomitum, aut suis lotæ ad volutabrum: illudeturque tali homini à videntibus omnibus, *quia hic homo cepit edificare & non potuit consummare.* Si autem Patientia adfuerit: & in patiendo Constantia penes Rationem & Gratiâ erit Victoria, victoriam triumphus sequetur, ex hoc delectatio hæc autem est pax animi & quies: pax vero est (juxta Gregorium Nazian. Orat. 14) *id quod cuique placet, imperiumque in turbulentas animi perturbationes.* Ex quibus omnibus patet quàm verum Anselmus dixerit, ad pacem mentis sine mansuetudine & patientia constante perveniri non posse.

29.

Jam quantum ad alterum illud spectat; quod Anselmus de Observatione legum institutione que omnium attulit: id quoque per omnia certissimum est. Nimirum sine eo Delectatione Spiritûs nullo modo obtineri posse. Dum enim ita in Christi lege vel in Religiosa domesticæ non servantur, tum necessariò propria quidem & privata servitur voluntati, Divini autem & Majorum & communitatis universæ resistitur mandatis: ex quo necesse est erumpere discordiam, & inquietudinem, & amaritudinem: exulare autem omnem pacem & delectationem. sine observatione igitur proprii statuti & vite

& vitæ supernaturalis, ad sectandum delectæ institutorum, nulla pax animo, nulla delectatio gratiæ inesse potest.

Altiùs hujus ipsius doctrinæ fontem petere non inutiliter possumus: quem nobis indicat S. Bernardus Serm. 75. in Cantica dicens. *Dissimulatur (id est negligitur) lex, subtrahitur Gratia, vigor disciplinæ lentescit.* Quibus verbis, disertè duo damna gravissima ex negligentia Regularum Religiosarum dimanantia exponit. Horum alterum privatum est, ejus scilicet qui negligit servare Instituti sui Regulas; alterum Commune, totius scilicet Communitatis, in quâ tales neglectores legum reperiuntur. Primum est, Subtractio Divinæ Gratia ei, qui instituti sui leges servare contemnit. alterum est, dissolutio disciplinæ, quæ in Communitatem ex negligentia legum necessariò subintrat. Hoc alterum non est ad præsens Institutum: primum illud ad nos pertinet: sed ejus ratio patere non videtur, maxime quando in aliquâ Communitate, regulæ ad sui observationem sub peccato non ligant. Cur enim tunc subtrahitur Gratia, quando nulla est in negligentia regularum culpa. Sciendum igitur Christianam legem, & omnem Religiosam professionem, esse institutam à Deo, ad hoc, ut in ea perfectionem & Gratiam & beatitudinem obtineamus: ad id tanquam ad finem melius & certius obtinendum, idem ille Deus, media præscripsit ordinavitque; quorum usu ad prædictum finem perveniamus. Ita in Christiana lege, sunt media salutis certa, certæ leges, quæ nisi teneantur & servantur, Christiana perfectio salusque non obtinetur. talia sunt Fides, Sacra-

V. P. Druzb. Op. III.

C

menta

30.

1062
xi
1500
I
V

menta Christi, & Ecclesiæ præcepta &c. In Religiosis institutis, sunt propria à quolibet Instituto præscripta vivendi Regulæ.

31.

Hisce mediis tanquam aliquibus Conditionibus occasionibusque requisitis alligavit Deus gratiæ suæ actualia auxilia, ad salutem ad perfectionemque assequendam necessaria: alligavit autem per hoc solum, quia ex liberâ suâ Voluntate decrevit, non dare aliter ulli gratiam pro hoc statu, & pro hac vivendi ratione tenendam necessariam, nisi posita hac conditione, quod si quis velit, uti & de facto utatur tali vel tali medio, talem vel talem Regulam servet. v. g. Deus nullum salvat nisi prius baptizetur, Baptismo igitur alligavit gratiam suam, adeò ut posita conditione Baptismi gratiam det, non posita non det. Similiter in Religionibus alligavit DEUS Psalmodiæ vel Meditationis horæ Gratiam: ut si Religiosus preces decantavit horam Contemplationi assignatam impenderit, gratiam recipiat, si autem neglexerit quod de his Regula præscripta, Gratiâ destituatur & careat. Neque enim Deus tenetur tunc & eo modo homini Gratiâ dare, quando & quomodo ipse homo vult: sed tunc eas homo tenetur ambire, & quærere, & aucupari, quando illas Deus dare, decrevit: decrevit autem dare tunc, quando regulæ ab ipso Deo vel ab hominibus à Deo inspiratis præscriptæ servabuntur. Cujus decreti divini, etsi sufficientis causa est mera voluntas & Beneplacitum ejus, attamen illa commode assignari potest, quod Regulæ à Dei Voluntate præscriptæ sunt, has igitur qui servat Dei voluntatem implet: qui autem Dei voluntatem implet utique congruat

est ut gratiam apud Deum inveniat, ab illoque recipiat. Contra; qui spernit Regulas (jussaque majorum) Dei voluntatem spernit: quã spernã, qui fieri potest ut gratiam à Deo, cui meritò ingratus est, recipiat. Observare igitur regulas debet, si quis Gratias à Deo recipere volet.

Ex quo satis liquet, quomodo gratia ad dissimulationem, hoc est, Negligentiam regularum, sequatur. Per hoc enim ipsum subtrahuntur, quia non dantur; non dantur verò, quia conditiones ad earum conditionem requisitæ non ponuntur. Conditiones istæ, observationes sunt. Observa regulam, ut recipias gratiam. Quod si gratia non datur negligentem observationem regulæ, consequens est, ut eidem neque delectatio gratiæ conferatur, atque ita tandem & illud verum est, quod Anselmus asseruit, pacem mentis non posse habere quenquam religiosorum, nisi instituta Ordinis sui studuerit observare. Inde porrò tandem illud manifestum evadit, quod in præsentì capite indagandum proposueramus, divinæ gratiæ Delectationes & suavitates, non aliis viis ad nos derivari, nec aliis modis Tristitias mæroresque Spiritus ab animo detergi, quàm si omni conatu, mentis rectitudine, veritati, justitiæ, Charitati, Christo & Deo adhærescamus: omnibus autem his adhærescimus; quando omnia præscripta, omnesque regulas, ejus vitæ quam nobis ad salutem æternam Deo annuente delegimus, exactè ad amissimamque servamus.

Hoc utinam seridè efficaciterque apprehendant omnes ii, quotquot supernaturalis Vitæ studio accensi, religiosum profitentur institutum!

32.

33.

112
xi
1500
I
V

In Reli-
nstituto
nditio-
rit Deus
d perfe-
alligavit
Volun-
iam pro-
tenenda
quod, si
tali me-
g. Deu
aptimo
ritã con-
sita non
t DEUS
am: ut
templa-
recipiat
præscr-
ue enim
Gratias
ult: sed
rere, et
evit: de-
ab ipso
præscr-
et si fut-
lacitum
potest
ta sim-
plet: qu-
ngrutum

Sane hujus cognitionis & executionis defectum solo, evenit eis quod crebrò causantur, scilicet se nullam in Religiosâ vitâ delectationem, nullam in Christi jugo suavitatem levitatemque experiri, nullas Spiritûs delicias gustare, nam quomodo miseri gustent, qui ad se meatus omnes Gratia delectantis quotidie obstruunt, fodunt autem sibi cisternas dissipatas, propriae Voluntatis & amoris proprii, quæ non valent continere aquas. Intelligent miseri, Gratiam Dei non contingere indignis, negligentibus, ingratis, sed quærentibus eam & esurientibus. Meatus quibus affluunt, ad animam Gratia, sunt Regulae, has observent, & illicò experientur quam suavitatis sit Dominus, & quam dulcis Misericordia eius, & quam multæ delectationes in dexterâ eius. Alioqui quidquid egerint, frustra erunt, omnia quidem disciplina, ut Jumenta & asini portabunt, sed nequaquam de divitiis delectationibus quibus Domini sui pascentur: verum semper erunt de grege illorum, quos describit Bernardus: (*pauperes & remissi, deficientes sub onere; Virga & calcaribus indigentes: quorum remissa letitia, pauperum animis tristitia est. quorum brevis & rara contentio, animalis cogitatio, tepida conversatio, obedientia sine devotione, sermo sine circumspectione, quorum oratio sine cordis intentione, lectio sine edificatione, quos vix gehenna motus inhibet, pudor cobibet: vix frenat ratio, vix disciplina coarctet.*) Nunquam autem accedere & accenseri poterunt ad illos Filios & pullos Gratia, quos paulò ante descripsit in hunc modum. [*Viros impletos consolatione, super abundantes gaudio iucunditate, semper hilares, ferventes Spiritu, nocte &*

meditantes in lege Domini, crebro suspicientes in cœ-
 lum, & puras manus in oratione levantes, sollicitos
 observatores Conscientiæ, & devotos sectatores bo-
 norum operum, quibus amabilis disciplina, dulce je-
 junium, Vigilia breves, labor manuum delectabilis,
 & universa denique Conversationis hujus (Spiritua-
 lis) austeritas, refrigerium videatur.] En fontes
 & fructus delectantis Gratia. En è contra dam-
 na absentis.

CAPUT IX.

Quibus præterea viis Delectatione Gratia po-
 tiamur & fruamur?

NON desunt aliæ Delectantem Gratiam ad ani-
 mum derivandi viæ. Cujusmodi sunt,
 1. Generosæ ad magnos ausus resolutiones pro
 Deo sanctæ: maximè ad Victoriam sui, ad Glo-
 riam DEI, ad salutem proximi susceptæ. 2. Ab-
 jectio & ablegatio omnis à se delectamenti
 temporalis & Creati: tali enim animæ, ab o-
 mni creatâ suavitate nudatæ, Deus ipse Nutriti-
 us est, cum illam fame sui perire nolit. 3. Ac-
 cedit fervor spiritûs, continuaque tepiditatis ex-
 cussio, & fervoris renovatio, hanc enim sequi-
 tur charitas, Charitatem gratia, gratiam comita-
 tur delectatio. 4. Facit huc quoque aversio men-
 tis & avocatio ab omni quod contristat, etsi ipsa
 sit peccatorum recordatio atque pœnitudo: non
 semper enim peccata, non semper supplicia &
 pœnæ in animo habendæ: sauciant & cruentant,
 franguntque & dejiciunt ista animum, non lactant,
 non nutriunt, non augmentant Spiritum profe-
 ctumque. Exeundum est quandoque è sordi-
 bus, & ad Delicias Boni Dei adspirandum, pro-
 gredien-

34.

C 3

Handwritten notes on the right edge of the page, including the number 112 and other illegible characters.